

Høringsnotat for forskrift om energtilskuddsordningen for næringslivet

1	Innledning.....	3
2	Sammendrag	3
3	Departementets vurderinger og forslag	4
3.1	Ordningens virkeområde og vilkår for tilskudd	4
3.1.1	Sentrale definisjoner	4
3.1.2	Definisjon av og særlige regler for konsern.....	6
3.1.3	Vilkår om registrering.....	8
3.1.4	Unntak for vilkår om skatteplikt.....	9
3.1.5	Foretak som ikke er omfattet	9
3.1.6	Utbyttebegrensning	9
3.1.1	Forholdet til internasjonale sanksjoner	10
3.1.2	Utelukkelse av foretak under konkursbehandling eller avvikling, foretak som ikke har betalt forfalte skatter, avgifter ol.	10
3.1.3	Vilkår om utstedelse av faktura for strøm eller fjernvarme til søker.....	11
3.2	Beregning av tilskudd.....	12
3.2.1	Beregningsmodell	12
3.2.2	Energiltak.....	14
3.3	Forvaltning av ordningen	15
3.3.1	Søknad om tilskudd og dokumentasjon	15
3.3.2	Bekreftelse fra revisor eller autorisert regnskapsfører, kostnadsdekning.....	15
3.3.3	Etterkontroll	16
3.3.4	Offentliggjøring av opplysninger.....	17
3.4	Betaling, innkreving og varsling om feil.....	17
3.4.1	Utbetaling av tilskudd	17
3.4.2	Avkorting	18
4	Økonomiske og administrative konsekvenser	18
4.1	Konsekvenser for tilskuddsmottakere	18
4.2	Konsekvenser for det offentlige	19
5	Forslag til bestemmelser	19

1 Innledning

Stortinget har gjennom behandling av Prop. 142 S (2021-2022), jf. Innst. 34 S (2022-2023) vedtatt å opprette en midlertidig søknadsbasert energitilskuddsordning administrert av Enova SF (Enova). Formålet med ordningen er å hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode med å omstille seg i lys av de høye strømprisene. Det overordnede målet for ordningen er å trygge arbeidsplasser og lokal næringsvirksomhet. Tilskuddsordningen skal dekke deler av strømintensive foretaks strømkostnader samtidig som den skal stimulere til investeringer i energisparing og -produksjon. Ordningen skal være rammestyrte og tilskudd til foretak vil kunne bli avkortet i henhold til disponibel bevilgningsramme.

De sentrale rammene for ordningen er gitt gjennom Stortingets behandling av Prop. 142 S (2021-2022). Som det fremgår av proposisjonen, er det imidlertid nødvendig å ramme inn ordningen ytterligere gjennom forskrift. Klima- og miljødepartementet sender med dette utkast til forskrift for ordningen på høring. Utkastet til forskrift og dette notatet er utarbeidet i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet. Enova har i betydelig grad vært konsultert i arbeidet.

Departementet vil være tydelig på at det er et svært begrenset handlingsrom for endringer i utkastet til forskrift som medfører behov for tekniske justeringer i saksbehandlingssystemet til Enova, gitt at det skal være mulig å utbetale tilskudd innen den tid regjeringen har lagt til grunn. Videre vil departementet vise til at utkastet til forskrift og dette høringsnotatet er utarbeidet i løpet av kort tid, og at det ikke har vært mulig å redegjøre for alle departementets vurderinger i dette høringsnotatet.

Det tas forbehold om at de foreslåtte bestemmelsene er i tråd med regelverket for statsstøtte og godkjenning av EFTAs overvåkingsorgan (ESA).

2 Sammendrag

Regjeringens forslag til energitilskuddsordning som foreslått i Prop. 142 S (2021-2022) og vedtatt av Stortinget ved behandling, jf. Innst. 34 S (2022-2023), setter sentrale rammer for ordningen. Utkastet til forskrift er i all hovedsak innrettet for å følge opp de føringene som er gitt på en måte som er praktisk gjennomførbar for tilskuddsmyndighet, søkere og revisorer/regnskapsførere som skal kontrollere opplysninger i søknaden. Høringsnotatet tar for seg departementets vurderinger rundt sentrale forslag til innretning av ordningen, utover det som fremkommer av ovennevnte proposisjon.

Departementet foreslår i utkastet til forskrift for ordningen nærmere definisjoner på viktige begreper ol. som skal legges til grunn blant annet i beregning av tilskudd. Videre foreslås det regler for konsern, da konsern må behandles på en særskilt måte i lys av det statstøtterettslige hjemmelsgrunnlaget for ordningen. Det foreslås bestemmelser vedrørende utbyttebegrensninger, hvor det er sett hen til lignende bestemmelser som ble benyttet ifb. kompensasjonsordningen for næringslivet. Det foreslås bestemmelser vedrørende forholdet til internasjonale sanksjoner, bl.a. i tråd med det statstøtterettslige regelverket for ordningen. Videre foreslås det nærmere bestemmelser knyttet til beregning av tilskudd, herunder bruk av

estimerte størrelser. Det foreslås nærmere bestemmelser knyttet til gjennomføringen av energiltak. Det foreslås også en rekke bestemmelser av praktisk art, herunder rundt hva som skal inngå i søknad, dokumentasjon, gjennomføring og kostnadsdekning av revisorgodkjenning mv.

3 Departementets vurderinger og forslag

3.1 Ordningens virkeområde og vilkår for tilskudd

3.1.1 Sentrale definisjoner

Bakgrunn

I Prop. 142 S (2021-2022) fremkommer det at energitilskuddsordningen skal avgrenses til foretak med minst 3 pst. strømintensitet i første halvår 2022, målt som summen av faktiske strømkostnader (strømforbruk og nettleie, eksklusive merverdiavgift) og evt.

fjernvarmekostnader som andel av omsetningen i samme periode. Som det fremgår av proposisjonen, anses omsetning som inntekter fra salg av varer og tjenester som inngår i foretakets ordinære resultat (eksklusive skatter og avgifter direkte knyttet til salget).

Fra proposisjonen fremgår det at den forbruksavhengige komponenten av tilskuddet skal beregnes – for begge støttestrinn – gjennom at differansen mellom gjennomsnittlig strømpris per kWh eksklusive merverdiavgift som foretaket har betalt, og en terskelverdi på strømprisen på 70 øre/kWh, multipliseres med en støttefaktor og deretter med foretakets strømforbruk i antall kWh.

Regjeringen har videre foreslått at foretak som benytter seg av fjernvarme i sin virksomhet skal omfattes av ordningen, og hvor tilsvarende inngangskriterium mht. strømintensitet og beregningsmodell for tilskudd som for strøm vil legges til grunn.

Det er behov for å klart innramme størrelsene som skal benyttes til beregning av strømintensitet samt beregning av tilskudd, slik at ikke det etterlates rom for tolkning/skjønn når det gjelder hvilke størrelser søkere og tilskuddsmyndighet skal legges til grunn.

Departementets vurderinger mht. definisjon av faktiske strømkostnader

Når det gjelder faktiske strømkostnader i inngangsvilkåret om minst 3 pst. strømintensitet i første halvår 2022, foreslår departementet at det skal legges til grunn fakturerte utgifter til strøm og fjernvarme for denne perioden, slik disse fremgår av faktura fra strømleverandør og/eller nettselskap og fjernvarmeleverandør, herunder forbruk, nettleie, avgifter og evt. påslag. Et mer presist begrep blir da kostnader til strøm og fjernvarme, jf. utkastet til forskrift. For bedrifter som benytter fjernvarme (i tillegg til strøm) er det da snakk om summen av kostnader til strøm og fjernvarme.

I praksis inkluderer dette begrepet alle komponentene av strøm-/fjernvarmeforbruk og nettleie, eks. fradragsberettiget mva. som nevnt under. Etter departementets skjønn gir dette en praktisk innramming av vilkåret om strømintensitet som er enkel for både søkere, revisorer/regnskapsførere og tilskuddsmyndighet, og som vil være treffsikker for flertallet av bedriftene.

Departementet vurderer at merverdiavgift som er fradragsberettiget for foretaket i merverdiavgiftsoppgjøret, ikke skal kunne inngå som kostnader til strøm eller fjernvarme. For bedrifter og organisasjoner som skal betale merverdiavgift til staten, er merverdiavgiften som regel ingen kostnad, og for disse bør merverdiavgiften derfor holdes utenfor kostnadsgrunnlaget.

Departementets vurderinger mht. definisjon av omsetning

Departementet vurderer at omsetningsbegrepet bør ytterligere presiseres i forskrift, ved at det presiseres at ekstraordinære inntekter som ikke har sammenheng med foretakets ordinære virksomhet ikke skal anses som omsetning, og at avkastning fra kapital og andre finansielle eiendeler ikke skal anses som omsetning.

Sammen med omsetningsbegrepet slik det er definert i Prop. 142 S (2021-2022) vil dette gi en godt innrammet definisjon på omsetning som speiler foretakets ordinære drift og den delen av foretakets aktivitet som har sammenheng med strømkostnader. Med en slik definisjon unngår en at foretak som i utgangspunktet er preget av høye strømpriser, men som har hatt en ekstraordinær inntekt eller avkastning på kapital/annen finansiell eiendel i første halvår, faller ut av ordningen.

Departementets vurderinger mht. definisjon av pris som skal legges til grunn i utmåling av tilskudd

Begrepet som fremgår av Prop. 142 S (2021-2022) om «[g]jennomsnittlig strømpris per kWt eksklusive merverdiavgift som foretaket har betalt» kan tolkes på flere ulike måter, og må nærmere defineres i forskrift. Departementet vurderer at den mest hensiktsmessige og operasjonelle tolkningen her er at gjennomsnittlig pris beregnet som et aritmetisk gjennomsnitt av fakturerte priser gjennom perioden, skal legges til grunn. Denne beregnes da ved at fakturerte priser for hver av de ulike periodene i tilskuddsperioden multipliseres med forbruket av strøm eller fjernvarme i samme periode, og summen av disse produktene divideres på samlet forbruk av strøm eller fjernvarme for hele tilskuddsperioden.

Dette er en definisjon som følger logisk av proposisjonsteksten, og som er operasjonelt enkel å forholde seg til både for tilskuddsmottakere, revisor/regnskapsfører, og tilskuddsmyndighet. Dette er en definisjon som også er robust ift. ulike strømvtaler som bedrifter kan ha, og hvor det skal være enkelt å beregne den relevante størrelsen uavhengig av hvilken strømvtale tilskuddsmottaker har.

Departementet vurderer at det er den underliggende prisen på forbruk av strøm som det skal gis tilskudd på bakgrunn av. Derfor foreslås det at nettleie, påslag, fastledd og avgifter ikke skal inngå i beregningen av prisen som skal legges til grunn. Fakturering av strøm og netjtjenester er basert på en enhetlig standard, jf. bl.a. forskriftsfesting i [forskrift om kraftomsetning og netjtjenester](#). Da de ulike som nevnt over (nettleie, påslag osv.) er spesifisert i faktura vil det etter departementets skjønn være uproblematisk for tilskuddsmottakere å beregne riktig pris som skal legges til grunn i søknaden.

For å tilstrebe likebehandling av fjernvarme og strøm i ordningen, bør priskomponentene som legges til grunn for tilskudd for forbruk av fjernvarme tilsvare priskomponentene som skal legges til grunn på forbruk av strøm. Med andre ord bør det være den underliggende prisen på forbruk av fjernvarme som det skal gis tilskudd på bakgrunn av, og evt. nettleie, påslag, fastledd og avgifter bør ikke inngå.

Samme enhetlige standard hva gjelder spesifisering av kostnadselementer ol. for strøm finnes imidlertid ikke for fjernvarme. I hvilken grad kostnadselementer som fastledd, påslag, nettleie ol. er spesifisert i faktura for fjernvarme varierer, og for en del fjernvarmekunder vil det derfor ikke være mulig å skille ut prisen på selve energiforbruket. Samtidig er forbruksleddet i de fleste fjernvarmetariffer primært regulert av gjennomsnittlig spotpris i det relevante prisområdet, i tråd med [energiloven](#) § 5-5 første ledd som bestemmer at prisen for fjernvarme ikke skal overstige prisen for elektrisk oppvarming i vedkommende forsyningsområde. Enkelte fjernvarmeleverandører har imidlertid satt et tak for hvor høy strømpris som legges til grunn.

Departementet vurderer at det for fjernvarme bør legges til grunn samme pris som legges til grunn for beregning av tilskudd for strøm, i lys av at det i mange tilfeller ikke foreligger kostnadsdeling for energielementet i fjernvarme og infrastructurelementet. Dette vil gi en praktisk gjennomførbar definisjon som vil ligge nært opp til den ekvivalente prisen på forbruk for de fleste fjernvarmetariffer, og som også er den løsningen som gir minst kompleksitet i ordningen. Videre er dette en løsning som er enkel å forstå både for søkere og revisorer/aut. regnskapsførere som skal bekrefte opplysninger i søknad.

Departementet er klar over at en slik løsning vil kunne slå uheldig ut. Tilskuddsmottakere som har fastpriskontrakter på levering av strøm, men hvor fjernvarmetariffen følger gjennomsnittlig elspotpris i vedkommende strømprisområde, vil kunne få mindre i tilskudd enn de ellers ville ha fått dersom man også tok hensyn til fjernvarmeprisen i beregning av tilskudd. Samtidig vil tilskuddsmottakere hvor strømprisen følger spotprisen, men det f.eks. er et pristak for prisen på fjernvarme, vil. Departementet legger imidlertid til grunn at det vil være snakk om relativt få slike tilfeller, og at det i de fleste tilfellene vil være snakk om relativt små utslag i utmålt tilskudd. Departementet legger videre vekt på at alternative løsninger vil kunne medføre økt teknisk kompleksitet i søknadssystemet som det vil være vanskelig å håndtere gitt tiden og ressursene til rådighet før ordningen skal åpne.

Departementets vurderinger mht. definisjon av forbruk som skal legges til grunn i utmåling av tilskudd

Når det gjelder hvilket forbruk som skal inngå i beregningsgrunnlaget for tilskuddet foreslår departementet at det er fakturert forbruk av strøm eller fjernvarme for den relevante perioden i kilowattimer (kWh) som skal legges til grunn, slik det fremgår av faktura fra strømleverandør og/eller nettselskap eller fjernvarmeleverandør.

3.1.2 Definisjon av og særlige regler for konsern

Bakgrunn

Som det fremgår av Prop. 142 S (2021-2022), vil energitilskuddsordningen utformes i tråd med Europakommisjonens midlertidige statsstøtteretningslinjer i forbindelse med krigen i Ukraina og sanksjonen mot Russland og Belarus, heretter omtalt som TCF-retningslinjene (*Temporary Crisis Framework for State Aid measures to support the economy following the aggression against Ukraine by Russia*).

Regjeringen legger opp til at energitilskuddsordningen skal utformes i tråd med kap. 2.1 (*Limited amounts of aid*) i TCF-retningslinjene. I tråd med gjeldende bestemmelser på tidspunktet for Stortingets vedtak om tak på støtte på 500 000 euro til et enkelt

foretak/konsern, er det i Prop. 142 S (2021-2022) foreslått at samlet tak for tilskudd til et enkelt foretak/konsern i ordningen settes til 5 mill. kroner.

I lys av det statsstøtterettslige hjemmelsgrunnlaget for ordningen, er det behov å definere hva som skal anses som et konsern i forskriften. Videre er det et behov for å behandle konsern særskilt i ordningen, for å sørge for at tilskudd til konsern ikke overstiger det statsstøtterettslige taket for støtte som nevnt over.

Departementets vurderinger

Det er i økonomisk og rettslig sammenheng vanlig å definere et konsern som en selskapskonstruksjon bestående av et morselskap som har bestemmende innflytelse over ett eller flere andre foretak slik at de fremstår som en organisatorisk enhet, jf. blant annet selskapsloven og aksjeloven. I praksis vil dette som regel innebære at morselskapet eier så mange aksjer eller andeler i et annet foretak at det representerer mer enn 50 prosent av stemmene i det andre foretaket. Departementet vurderer at dette grunnleggende prinsippet også bør anvendes i energitilskuddsordningen, og anser definisjonen som er benyttet i kompensasjonsordningen for næringslivet å være hensiktsmessig å benytte, jf. [forskrift til utfylling og gjennomføring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 for tilskuddsperioder etter oktober 2021](#) § 1-6.

Når det spørsmålet om hvordan konsern skal behandles i ordningen, anser departementet at det i prinsippet er tre mulige alternativer: (1) konsern søker samlet, ved at informasjon fra underliggende konsernselskap sammenstilles og at konsernet behandles som om det var ett foretak; (2) det enkelte konsernselskap søker hver for seg, og søknadssystemet sørger for at de statsstøtterettslige beløpsgrensene for tilskudd over respekteres; og (3) konsern kan velge om det vil søke samlet, eller at det enkelte konsernselskapet søker hver for seg.

Departementet vurderer det som mest hensiktsmessig at konsern skal søke samlet, og at konsernet skal behandles som om det var ett foretak. Dette krever mindre teknisk kompleksitet i søknadssystemet, og gitt den korte tiden frem til planlagt åpning av ordningen vil alternative løsninger være svært krevende å håndtere.

I lys av vilkårene og støttemodellen i ordningen, vurderer departementet at konsern skal kunne velge å søke om tilskudd for ett eller flere støtteberettigede foretak i konsernet, dvs. at alle konsernselskapene trenger ikke å inngå i søknaden. Konsern må da sammenstille informasjon om de ulike konsernselskapene som inngår i søknaden, herunder om forbruk av strøm/fjernvarme og pris, og dokumentere dette på tilsvarende måte som om det var snakk om ett foretak. En slik løsning vil gjøre konsernsøknad relativt enkel for både søkere, revisor/regnskapsfører som skal bekrefte informasjon, og for tilskuddsmyndighet.

Departementet vurderer at den mest praktiske håndteringen av vilkåret om 3 pst. strømintensitet for konsern er at hvert av de underliggende konsernforetakene må oppfylle vilkåret om 3 pst. strømintensitet for å kunne inngå i konsernsøknad.

Departementet viser videre til vilkåret om gjennomføring av energitiltak for å kunne motta tilskudd under støttrinn 2 i ordningen, og vurderer at det i tråd med likebehandling mellom konsern og foretak som organisasjonsformer vil være mest hensiktsmessig at vilkåret om gjennomføring av energitiltak skal gjelde på konsern-nivå, dvs. anses som oppfylt dersom det gjennomføres energitiltak iht. relevante bestemmelser i konsernet, og ikke i hvert enkelt konsernselskap.

Departementet har i utformingen av de særskilte bestemmelsene om konsern for øvrig sett hen til de særskilte reglene for konsern i kompensasjonsordningen for næringslivet, jf. bl.a. [forskrift til utfylling og gjennomføring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 for tilskuddsperioder etter oktober 2021](#) § 3-4.

3.1.3 Vilkår om registrering

Bakgrunn

Som det fremgår av Prop. 142 S (2021-2022) foreslås det at foretak med registreringsplikt etter foretaksregisterloven § 2-1 må være registrert i Foretaksregisteret for å omfattes av tilskuddsordningen. Enkeltpersonforetak som ikke er registrert i Foretaksregisteret må være registrert i Enhetsregisteret. Foretaket må være registrert senest 31. desember 2021.

Departementets vurderinger

Formålet med ordningen er å hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode med å omstille seg i lys av de høye strømprisene. Det overordnede målet for ordningen er å trygge arbeidsplasser og lokal næringsvirksomhet. I tråd med dette, anser departementet at ordningen bør avgrenses til aktører som driver næringsvirksomhet. For å sikre at energitilskuddsordningen avgrenses til formelt registrerte aktører som driver næringsvirksomhet, vurderer departementet at det bør stilles krav om at foretak skal være registrert i Foretaksregisteret for å kunne søke om tilskudd.

Som følge av at alminnelige stiftelser og enkeltmannsforetak med færre enn fem ansatte ikke har registreringsplikt i Foretaksregisteret etter foretaksregisterloven § 2-1, men likevel kan drive næringsvirksomhet, anser departementet det som hensiktsmessig at det legges særskilte registreringskrav for disse kategoriene virksomheter.

For alminnelige stiftelser vurderer departementet at det skal stilles krav til at de skal være registrert i enten Merverdiavgiftsregisteret (Mva-registeret) eller Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (Aa-registeret), ettersom disse to registrene kan knyttes opp mot næringsvirksomhet. Stiftelser registrert i Mva-registeret kan antas å ha en omsetning på mer enn 140 000 kroner, ettersom ideelle virksomheter må betale merverdiavgift fra dette beløpet. Stiftelser som driver næringsvirksomhet som er ikke-mva-pliktig, vil imidlertid kun unntaksvis være registrert i Mva-registeret. Dette gjelder virksomheter som tilbyr helse- og omsorgstjenester, undervisning og enkelte kulturbaserte tjenester (barnehager, privatskoler, omsorgstilbud o.l.). For å sikre at flere leverandører av slike tjenester likevel omfattes av ordningen, vurderer departementet at registrering i Aa-registeret skal anses som tilstrekkelig registreringskrav for alminnelige stiftelser. Dette vil sørge for at alle stiftelser som har ansatte omfattes av ordningen. Dette kriteriet må ses i sammenheng med kravet til minimumsomsetning for ideelle virksomheter på 50 000 kroner årlig, som sikrer at kun virksomheter med en viss aktivitet omfattes av ordningen.

Totalt finnes det ifølge Brønnøysundregistrene om lag 1200 alminnelige stiftelser som ikke er registrert i Foretaksregisteret, men som er registrert i enten Mva-registeret eller Aa-registeret, eller begge de to sistnevnte (per 05.10.22). For å ha rett til tilskudd fra ordningen, må stiftelser imidlertid også innfri øvrige kriterier for ordningen, knyttet til strømintensitet, beliggenhet i områder med høy strømprisvekst, omsetning på minimum 50 000 kroner for

ideelle virksomheter mv. Det faktiske antall stiftelser som vil kunne motta tilskudd fra ordningen, vil derfor være betydelig lavere.

3.1.4 Unntak for vilkår om skatteplikt

Bakgrunn

Som det fremgår av Prop. 142 S (2021-2022) må foretak være skattepliktig til Norge for hele eller deler av sin virksomhet. Det gjøres unntak fra dette vilkåret for ideelle organisasjoner med en omsetning på minst 50 000 kroner.

Departementets vurderinger

Ideelle organisasjoner er gjerne unntatt fra skatteplikt etter skatteloven. Det gis unntak for vilkåret om skatteplikt for ideelle organisasjoner med omsetning på mer enn 50 000 kroner årlig. Begrunnelsen er at det er ønskelig at ideelle virksomheter som har økonomisk aktivitet av et visst omfang, også kan omfattes av ordningen, under forutsetning av at de også innfrir øvrige krav til å motta tilskudd.

3.1.5 Foretak som ikke er omfattet

Bakgrunn

Som det fremgår av Prop. 142 S (2021-2022) skal følgende foretak ikke omfattes av tilskuddsordningen:

- Foretak som er skattepliktige etter petroleumsskatteloven § 5.
- Kraftintensiv virksomhet, definert som foretak med et årlig strømforbruk på over 100 GWt.
- Foretak som utøver aktiviteter innenfor næringshovedgruppe 35.1 Produksjon, overføring og distribusjon av elektrisitet i Norsk standard for næringsgruppering (SN2007).
- Boligselskap (borettslag, boligsameier, boligaksjeselskap eller tilsvarende) som er støtteberettiget under strømstøtteordningen for husholdninger og boligselskap.
- Foretak som er støtteberettiget under strømstøtteordningen for jordbruksforetak, veksthus og vanningslag eller strømstøtteordningen til frivillige lag og organisasjoner.

Departementets vurderinger

Departementet foreslår videre at foretak som har virksomhet innenfor næringshovedgruppe 35.3 *Damp og varmtvannsforsyning* i Norsk standard for næringsgruppering (SN2007) ikke skal omfattes av ordningen. Departementet vurderer at virksomheter som driver innenfor denne gruppen ikke bør omfattes ettersom de ikke representerer sluttbrukere av energi, men driver produksjon, omforming og/eller distribusjon av energi primært innenfor fjernvarme, og normalt vil skyve evt. økte energikostnader videre til sluttbrukere.

3.1.6 Utbyttebegrensning

Bakgrunn

Det fremgår av Prop. 142 S (2021-2022) at foretak som mottar tilskudd under ordningen, ikke skal kunne utbetale utbytte eller tilsvarende i 2023. Dersom tilskuddsmottakere utbetaler utbytte eller tilsvarende i 2023, vil utbetalt tilskudd kreves tilbakebetalt.

Departementets vurderinger

Som beskrevet ovenfor, er formålet med energitilskuddsordningen å hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode med å omstille seg i lys av de høye strømprisene. Det overordnede målet for ordningen er å trygge arbeidsplasser og lokal næringsvirksomhet. Ordningen er rettet mot foretaket som søker, og ikke dets eiere, og regjeringen ønsker derfor å begrense mulighetene for utdeling av utbytte eller lignende for foretak som mottar tilskudd under ordningen.

Departementet vurderer at bestemmelsene om utbyttebegrensning som ble benyttet ifb. kompensasjonsordningen for næringslivet, jf. bl.a. [forskrift til utfylling og gjennomføring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 for tilskuddsperioder etter oktober 2021](#) § 2-6 (1) e og kapittel 3a, også vil være hensiktsmessige å benytte i energitilskuddsordningen.

For det første har de to ordningene betydelige likheter mht. virkeområde (hvilke foretak som omfattes) og til dels også i innretning. Videre er de underliggende hensynene som ligger bak utbyttebegrensningene – herunder at ordningen skal å trygge arbeidsplasser og lokal næringsvirksomhet, og at felleskapets midler skal virke mot dette formålet og ikke gå til utdelinger til eiere – i stor grad de samme i energitilskuddsordningen og kompensasjonsordningen for næringslivet. Dette tilsier at det ikke er noe grunn til å utforme nye bestemmelser for utbyttebegrensninger, men heller at man bør legge seg på samme linje i energitilskuddsordningen som i kompensasjonsordningen for næringslivet, da disse vurderes som tilstrekkelige og dekkende. Et siste moment som er at mange bedrifter og revisorer/regnskapsførere allerede vil være godt kjent med de foreslåtte bestemmelsene om utbyttebegrensning, noe som formodentlig vil gjøre det enklere for foretak å overholde bestemmelsene og kan redusere risikoen for at foretak utilsiktet foretar utdelinger som gjør at vilkår for tilskudd ikke er oppfylt.

3.1.1 Forholdet til internasjonale sanksjoner

Bakgrunn

Det statstøtterettslige hjemmelsgrunnlaget som ordningen vil hjemles i setter som vilkår at det ikke kan bli gitt tilskudd til foretak som er underlagt sanksjoner vedtatt av EU.

Departementets vurdering

Departementet foreslår at det ikke skal kunne gis tilskudd fra energitilskuddsordningen til foretak som er underlagt eller som ikke etterlever internasjonale sanksjoner fastsatt i medhold av [sanksjonsloven](#), herunder personer, enheter eller organer som er underlagt sanksjoner, foretak som eies eller kontrolleres av personer, enheter eller organer som er underlagt sanksjoner, eller foretak som utøver aktivitet i brudd med eller som undergraver hensiktene med sanksjonene.

3.1.2 Utelukkelse av foretak under konkursbehandling eller avvikling, foretak som ikke har betalt forfalte skatter, avgifter ol.

Bakgrunn

Regjeringen har i Prop. 142 S (2021-2022) foreslått at foretak som er under konkursbehandling eller avvikling ikke kan søke om og motta tilskudd fra ordningen.

Departementets vurderinger

Departementet vurderer at det bør stilles som vilkår at foretak ikke kan være under konkursbehandling, jf. konkursloven kapittel VIII, eller under avvikling, enten frivillig eller ved tvang, og at tilsvarende gjelder for innehaver av enkeltpersonforetak og deltaker i ansvarlig selskap. Departementet vurderer videre at personer med ledende roller i foretaket ikke kan være ilagt konkursskarantene, jf. konkursloven kapittel XVIII. Dette gir en tilsvarende innramming som i kompensasjonsordningen for næringslivet, jf. [forskrift til utfylling og gjennomføring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 for tilskuddsperioder etter oktober 2021.](#)

Videre vurderer departementet også at det, som i kompensasjonsordningen for næringslivet, skal stilles som vilkår at foretak har betalt forfalte skatter, avgifter ol., og at skattemelding og, for regnskapspliktige foretak, årsregnskap skal være levert.

3.1.3 Vilkår om utstedelse av faktura for strøm eller fjernvarme til søker

Bakgrunn

Som det fremgår av Prop. 142 S (2021-2022), legger regjeringen til grunn at tilskudd gjennom ordningen skal komme sluttbruker av strømmen til gode, eksempelvis leietakere.

Departementets vurdering

Som nevnt under punkt 3.1.1 over, foreslår regjeringen at tilskudd skal beregnes med bakgrunn i fakturert forbruk av strøm eller fjernvarme for den relevante perioden i kilowattimer (kWh), slik det fremgår av faktura fra strømleverandør og/eller nettselskap eller fjernvarmeleverandør.

Departementet foreslår at fakturaer som skal legges til grunn for beregning av tilskudd mv. i ordningen skal være utstedt til søker, og ikke til andre foretak. Departementet foreslår at det ikke skal kunne søkes om tilskudd basert på fakturaer som er utstedt til og viderefakturert fra andre foretak. Departementet foreslår at foretak som formelt må anses som sluttbruker av strøm, men som viderefakturerer sine strømavgifter til reelle sluttbrukere av strømmen, eksempelvis til leietakere, skal sørge for at tilskudd som er mottatt fra ordningen kommer de reelle sluttbrukere av strøm til gode.

Etter departementets vurdering er dette den mest hensiktsmessige måten å unngå evt. dobbelttelling av forbruk. Med en løsning hvor forbruk ikke avgrenses til faktura fra strømleverandør og/eller nettselskap eller fjernvarmeleverandør ville samme forbrukte kilowattime kunne gis tilskudd til flere ganger, både gjennom det direktefakturerte forbruket og gjennom bruk av viderefakturert forbruk.

Departementets forslag som nevnt over har flere uheldige implikasjoner. I enkelte tilfeller, herunder blant annet for utleiere som eier et bygg og leier ut lokaler til andre foretak, vil det kunne være vanlig at utleieren er registrert som eier av målepunkt for strøm eller fjernvarme og mottar faktura for forbruk, men viderefakturerer sine utgifter direkte til leietakerne og på denne måten ikke har reelle kostnader ved forbruket. I slike tilfeller vil utleieren kunne ha betydelige kostnader til strøm eller fjernvarme som en andel av omsetningen (gitt definisjonene som nevnt i punkt 3.1.1) og dermed kunne tilfredsstille vilkåret om strømintensitet. Samtidig vil fakturaer fra strøm- eller fjernvarmeleverandør ikke være utstedt

til de reelle sluttbrukeren av strømmen/fjernvarmen og den som bærer kostnaden (leietakere), og disse vil da ikke kunne søke om tilskudd fra ordningen.

Problematikk knyttet til slike eie- og leieforhold vil kunne gi flere utfordringer knyttet til løsningen som departementet har lagt opp til, herunder også blant annet knyttet til gjennomføringen av energiltak. Etter departementet kjennskap finnes det en rekke ulike måter kostnader til strøm og fjernvarme håndteres i eie- og leieforhold, og innenfor den tiden som er til rådighet er det ikke mulig å lage et system som ivaretar alle hensyn.

Derfor foreslår departementet at det kun er faktura som er utstedt til søker som det kan gis tilskudd for, og ikke viderefakturerte kostnader. Departementet legger her avgjørende vekt på at alternative løsninger, som bedre ivaretar utfordringene som nevnt over, vil være teknisk krevende å legge til rette for gitt tiden som er til rådighet før ordningen skal åpne. De fleste alternative løsninger vil i praksis kunne medføre at åpning av ordningen og utbetalinger må utsettes til 2023, eller ha andre negative konsekvenser som økt risiko for at det gis dobbelt tilskudd for samme forbrukte kilowattime. Samtidig legger departementet her til grunn at de fleste strømintensive leietakere vil ha egne målepunkter og egne fakturaer for forbruk av strøm, og således ha mulighet til å søke om tilskudd dersom de tilfredsstiller vilkårene for øvrig i ordningen.

Departementet vurderer det som hensiktsmessig med en bestemmelse om at tilskudd mottatt fra ordningen skal komme den reelle sluttbrukeren av strøm og fjernvarme til gode. Hva som ligger i dette kan eksempelvis være at viderefakturert strømforbruk justeres i lys av tilskudd, men kan også innebære at utleier investerer i energiltak som fører til lavere viderefakturerte energikostnader.

3.2 Beregning av tilskudd

3.2.1 Beregningsmodell

Bakgrunn

Tilskudd gjennom ordningen skal, i tråd med Prop. 142 S (2021-2022), beregnes ved en tilskuddsmodell med to støtetrinn. I støtetrinn 1 inngår kun strømvhengig tilskudd. I støtetrinn 2 inngår både strømvhengig tilskudd og investeringstilskudd for energiltak. Foretak som gjennomfører energikartlegging, kan motta tilskudd på støtetrinn 1. Dersom foretaket også gjennomfører energiltak etter gitte kriterier vil tilskuddet øke og tildeles etter støtetrinn 2.

Den strømvhengige komponenten av tilskuddet skal beregnes – for begge støtetrinn – gjennom at differansen mellom gjennomsnittlig strømpris per kWh eksklusive merverdiavgift som foretaket har betalt, og en terskelverdi på strømprisen på 70 øre/kWh, multipliseres med en støttefaktor og deretter med foretakets strømforbruk i antall kWh. Produktet utgjør beregnet forbruksavhengig tilskuddselement. Jf. punkt 2.1 vil også forbruk av fjernvarme, i kWh, inngå i beregningen av det energiavhengige tilskuddselementet. Regjeringen foreslår at støttefaktoren for støtetrinn 1 og 2 settes til inntil hhv. 25 pst. og 45 pst. Det forbruksavhengig tilskuddselement utbetales kort tid etter tilsagn er gitt.

For å motta støtte etter støttrinn 2 må foretaket søke om og forplikte seg til gjennomføring av energiltak. Fra Prop. 142 S (2021-2022) fremgår det at foretak kan få dekket inntil 50 pst. av investeringskostnaden for forhåndsdefinerte tiltak.

Det fremgår videre av Prop. 142 S (2021-2022) at siden fakturering av strømkostnader for november og desember ikke nødvendigvis vil være gjennomført i løpet av søknadsperioden, vil det være nødvendig å bruke estimerte verdier for strømforbruk og strømpris for november og desember som grunnlag for utmåling av tilskudd. Fra proposisjonen fremgår det at det vil kunne være behov for en avregning tidlig i 2023 av utbetalt tilskudd opp mot faktisk strømforbruk og strømpris dersom det blir store avvik mellom estimerte og faktiske størrelser.

Departementets vurderinger rundt bruk av estimerte størrelser for forbruk og pris

Det er en rekke utfordringer knyttet til en avregning av tilskudd basert på estimerte verdier opp mot faktiske størrelse, som nevnt over. For det første innebærer en slik avregning administrative utfordringer og kostnader av betydning for tilskuddsmyndighet, som må utforme et betydelig mer teknisk komplisert system for saksbehandling. I tillegg vil en avregning, avhengig av innretning, kunne medføre et betydelig antall transaksjoner i form av ytterligere utbetalinger og også innkrevinger. Videre vil en avregning ha administrative og økonomiske konsekvenser for tilskuddsmottakere, som på nyåret 2023 må sende inn nye opplysninger til tilskuddsmyndighet hvor det også vil være aktuelt med revisorbekreftelse for størrelsene som ligger til grunn for avregningen.

I lys av at ordningen skal være rammestyrte, er det også betydelige utfordringer mht. at avregning skal kunne foretas innenfor den rammen Stortinget har bevilget. Forutsatt at omsøkt tilskudd tilsvare eller overstiger disponibel ramme i tråd med Stortingets budsjettvedtak på tidspunktet hvor tilskuddsmyndigheten skal beregne og utbetale forbruksavhengig tilskudd, vil det ikke være mulig å foreta en samlet avregning «oppover» dersom ikke en del av beregnet forbruksavhengig tilskudd holdes igjen av tilskuddsmyndigheten. Dersom det viser seg at samlet avregning «oppover» er nødvendig, vil det i så tilfelle også være nødvendig å justere på avkorting, i tråd med bestemmelse om avkorting som fremgår av utkastet til forskrift. Resultatet av en slik løsning kan dermed bli at en betydelig del av utmålt tilskudd må holdes igjen, og at tilskuddsmottakere opplever stor usikkerhet rundt hvor mye tilskudd de faktisk får etter en avregning.

Etter en avveining av de kryssende hensyn vurderer departementet at det ikke bør gjennomføres en avregning, og at beregnet tilskudd basert på estimerte størrelser skal utgjøre faktisk tilskudd under ordningen. Departementet foreslår at det som en hovedregel skal legges til grunn gjennomsnittlig fakturert forbruk av strøm og fjernvarme for de månedene i tilskuddsperioden som det foreligger faktura for, men at foretak likevel kan velge å legge til grunn fakturert forbruk av strøm og fjernvarme for tilsvarende måneder i enten 2019, 2020 eller 2021 som det ikke foreligger faktura for i 2022 dersom foretaket vurderer at dette bedre representerer foretakets forventede forbruk i 2022.

Videre foreslår departementet at tilskuddsmyndigheten i beregningen av tilskudd basert på estimerte størrelser skal legge til grunn gjennomsnittlige elspotpriser for det prisområdet tilskuddsmottakers støtteberettigede forbruk har skjedd i, herunder gjennomsnittlig elspotpris for den delen av desember 2022 som er tilbaketrukket ved utbetalingstidspunktet, og evt. gjennomsnittlig elspotpris for november 2022.

3.2.2 Energiltak

Departementets vurderinger

Departementet foreslår at foretak kan søke om tilskudd til gjennomføring av forhåndsdefinerte energiltak. Energertilskuddsordningen er innrettet slik at det er en forutsetning å gjennomføre minst ett energiltak for tilskudd under støttrinn 2, jf. § 3-1 første og tredje ledd.

Departementet har i samarbeid med Enova utarbeidet følgende liste med forhåndsdefinerte tiltak som det kan søkes tilskudd for, hvor enkelte energiltak er lagt til listen over energiltak som fremgår av proposisjonen:

- Energistyrings- og målingssystemer
- Etterisolering av yttervegger og tak
- Utskifting til energieffektive vinduer
- Behovsstyrt ventilasjon
- Varmegjenvinning ventilasjon
- Utskifting av eldre elektriske motorer, pumper, kompressorer og vifter.
- Trykkluftoptimalisering
- Energigjenvinning fra elektriske motorer og kompressorer (for eksempel trykkluft, kjøling og frys)
- Termisk isolering av rør, ventiler og deler i varme- og/eller kjøleanlegg samt industrielle prosesser
- Solfanger (på eller i tilknytning til næringsbygg)
- Solceller (på eller i tilknytning til næringsbygg).
- Væske/vann- og luft/vann-varmepumper
- Biokjel for fast brensel (pellets, briketter, flis, ved/treavfall)
- Akkumulator- eller buffertank i eksisterende varme/energicentraler
- LED-lys og lysstyring

Departementet foreslår at det settes krav til minimumsnivå for tiltakene nevnt i andre ledd. Hvor [byggteknisk forskrift \(TEK17\)](#) inneholder krav til tiltak og løsninger legges disse til grunn. For øvrige tiltak og løsninger ligger minimumsnivået på beste kommersielt tilgjengelig teknologi.

Departementet foreslår at kun kostnader påløpt etter 9. desember 2022 kan anses som investeringskostnader.

Departementet foreslår at det ikke skal være mulig å søke om og motta tilskudd etter støttrinn 2 for energiltak med budsjettert investeringskostnad på mindre enn til sammen 50 000 kroner.

Som følge av det høye forventede antall søknader er det lagt opp til en automatisert søknadsbehandlingsløsning. For å muliggjøre dette har departementet i dialog med Enova utarbeidet en liste over predefinerte tiltakskategorier. Vurderingen er at disse tiltakene dekker de fleste mulige tiltak knyttet til bygg og produksjonsvirksomheter. Det lar seg ikke innenfor en automatisert løsning åpne for tiltak som ikke er predefinerte.

Departementet vurderer at det bør settes visse minstekrav til tiltakene for at de skal ha ønsket energieffekt. Det er etter departementets vurdering naturlig å benytte seg av kriteriene som

finnes i Byggteknisk forskrift ettersom disse er kjente for markedet. For å sikre at det gjennomføres tiltak av et visst omfang foreslås det en minstesum for omsøkte tiltak.

3.3 Forvaltning av ordningen

3.3.1 Søknad om tilskudd og dokumentasjon

Bakgrunn

Som det fremgår av Prop. 142 S (2021-2022), legges det opp til én søknadsperiode for ordningens tilskuddsperiode, dvs. at foretak søker én gang for både det strømvhengige tilskuddet og energitiltak, da dette vil innebære mindre ressursbruk for både søker og Enova. Det tas sikte på at ordningen vil åpne for søknader i løpet av november, med søknadsfrist i desember. Alle søknader vil etter søknadsfristens utløp behandles samlet før tilsagn gis og tilskudd utbetales. Regjeringen legger opp til at utbetaling under ordningen vil skje i 2022, dersom søknadsfrist settes til medio desember.

Departementets vurderinger

Departementet foreslår at fristen for å søke om tilskudd fra ordningen skal være 9. desember 2022. Det vil gi en begrenset søknadsperiode fra åpning av ordningen til søknadsfrist, men for at det skal være mulig å utbetale midler fra ordningen før utløpet av året bør ikke søknadsfristen settes senere enn 9. desember.

Departementet foreslår at søknadsfristen skal være absolutt, dvs. endelig tidspunkt for innsending av søknader, og det gis ikke unntak i forskriften. Dette begrunnes i at ordningen er rammestyrte. Rammestyringen innebærer at det etter søknadsfristens utløp vil ses samlet på det totale søknadsbeløpet før utbetaling. I den grad søknadsbeløpet overstiger midler som er til rådighet i ordningen, må tilskudd avkortes etter nærmere fastsatte og objektive regler som beskrives nedenfor, og da er det ikke rom for verken å foreta løpende utbetalinger eller å tillate innsending av søknader etter søknadsfristen.

3.3.2 Bekreftelse fra revisor eller autorisert regnskapsfører, kostnadsdekning

Bakgrunn

Regjeringen har i Prop. 142 S (2021-2022) foreslått at gjennomføring av en kontroll utført av revisor eller autorisert regnskapsfører skal settes som vilkår for å motta tilskudd. Det tas sikte på en kontroll etter samme modell som den som ble benyttet i kompensasjonsordningen for næringslivet i forbindelse med koronapandemien.

Som det fremgår av proposisjonen, vil vilkåret om kontroll fra revisor/autorisert regnskapsfører nærmere defineres i forskrift for ordningen, herunder eventuelle unntak for søknader under et visst støttebeløp. Videre kan det være aktuelt at en andel av søkers kostnader for godkjenning fra revisor/regnskapsfører dekkes under ordningens ramme.

Departementets vurdering

I en slik ordning som det her legges opp til, med et enkelt saksbehandlingssystem og automatisert saksbehandling med begrenset forhåndskontroll, anser departementet det som hensiktsmessig å kreve bekreftelse fra revisor eller autorisert regnskapsfører som vilkår for

søknad. Et slikt krav vil styrke kontrollen i ordningen, og vil redusere risikoen for feilutbetalinger, svindel, at foretak med eller uten forsett gir feile opplysninger ol.

Departementet vurderer at det er hensiktsmessig å benytte en lignende modell for bekreftelse som i kompensasjonsordningen for næringslivet, jf. [forskrift til utfylling og gjennomføring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 for tilskuddsperioder etter oktober 2021](#) § 4-5. Dette er en modell som vurderes å balansere behovet mellom å gi incentiver til å holde kostnaden til kontroll på et lavt nivå, samtidig som at den økonomiske byrden av kontrollen reduseres, noe som vil være viktig særlig for mindre foretak. Dette er for øvrig en modell som både næringslivet og mange revisorer/aut. regnskapsførere er kjent med.

Departementet foreslår at kostnaden for bekreftelse skal refunderes med 80 prosent, men maksimum med 5 000 kroner, for de som får vedtak om tildeling av tilskudd. Dette anses som tilstrekkelig i lys av kontrollhandlingene som departementet ser for seg at revisor/aut. regnskapsfører skal utføre, slik at mindre foretak får en tilstrekkelig kostnadsdekning mens større foretak må dekke mer selv. Videre vil en maksimal dekning på 5 000 kroner begrense hvor stor del av ordningens ramme som går til kostnadsdekning av kontroll av revisor/aut. regnskapsfører.

Departementet foreslår at kravet om kontroll utført av revisor eller aut. regnskapsfører skal gjelde for alle søknader under ordningen. En løsning hvor søknader under et visst støttebeløp gis unntak for kontrollen vil både være krevende administrativt for tilskuddsmyndighet å håndtere, da den øker den tekniske kompleksiteten i søknadssystemet, og vil også til en viss grad invitere til og øke risikoen for svindel. Departementet vurderer at selv om kravet om revisorkontroll vil påføre søkere en viss økonomisk og administrativ kostnad, vil denne kostnaden ha en viss sammenheng med omfanget av foretakets virksomhet. Gevinsten ved å unngå feilutbetalinger, avverge forsøk på svindel ol. vurderes å veie opp mot denne ulempen, sammenholdt med den foreslåtte kostnadsdekningen av kontrollen.

3.3.3 Etterkontroll

Forslag

Regjeringen har i Prop. 142 S (2021-2022) foreslått at det skal utføres stikkprøvekontroll av en andel av søknadene.

Videre fremgår det av ovennevnte proposisjon at bedrifter må gjennomføre energitiltaket de har fått tilsagn om støtte til i løpet av to år, og må sende sluttrapport til Enova for å få investeringstilskuddet utbetalt. For at et tiltak skal anses som gjennomført kreves det minimum 50 pst. gjennomføringsgrad.

Det fremgår videre av ovennevnte proposisjon at opplysninger om gitte tilskudd under ordningen vil gjøres allment tilgjengelig på nettsider for ordningen.

Departementets vurderinger

Blant annet på grunn av at ordningen skal håndtere en stor mengde søknader på kort tid, må søknadssystemet for ordningen være enkelt og saksbehandlingen automatisert. Gitt de administrative/tekniske rammene for utformingen av ordningen, herunder bl.a. utviklings- og

saksbehandlingskapasitet, er det begrenset hvilke kontrollmekanismer som er mulig i saksbehandling og utbetaling av forbruksavhengig tilskudd.

Departementet anser likevel at vilkår om kontroll fra revisor og autorisert kombinert med en etterskuddsvis risikobasert stikkprøvekontroll vil medføre et tilstrekkelig kontrollregime for ordningen, sammenholdt med sanksjonsmuligheter dersom det avdekkes jf. bestemmelser om tilbakebetaling overtredelsesgebyr i utkastet til forskrift. Departementet vurderer at selve gjennomføringen av stikkprøvekontrollen ikke bør reguleres nærmere i forskrift, da slik informasjon kan benyttes til å redusere risikoen for at forsøk på svindel avdekkes.

Når det gjelder tilskudd til gjennomføring av energiltak og kontroll av vilkårene for dette, vil dette gjennomføres etter eksisterende praksis i Enova, herunder ved saksbehandling av innsendt sluttrapport som må være godkjent før utbetaling av tilskuddet til energiltak, jf. forslag til bestemmelser i forskrift. Det foreslås minimum 50 prosent gjennomføringsgrad for at tiltak skal regnes som gjennomført. Dette gir en objektiv og transparent grense som søker kan forholde seg til.

3.3.4 Offentliggjøring av opplysninger

Bakgrunn

Det fremgår videre av Prop. 142 S (2021-2022) at opplysninger om gitte tilskudd under ordningen vil gjøres allment tilgjengelig på nettsider for ordningen.

Departementets vurderinger

Departementet vurderer det som naturlig at alle relevante opplysninger om tilskudd skal gjøres på tilgjengelig på internett til alminnelig ettersyn, i den grad de ikke er sensitive av konkurransehensyn e.l., på samme måte som for sammenlignbare tilskuddsordninger ifb. covid-19-pandemien, herunder bl.a. kompensasjonsordningen for næringslivet. Det vil i tråd med gjeldende regelverk (offentleglova) generelt ikke være mulig å unnta slike opplysninger fra innsyn, og offentliggjøring vil både være praktisk for tilskuddsmyndighet og aktører som ønsker slik informasjon. Publisering av denne informasjonen på internett vurderes i seg selv å redusere risikoen for svindel og å fungere som et kontrollelement i etterkant av utbetaling av tilskudd, og ellers ha en disiplinerende effekt på søkere.

3.4 Betaling, innkreving og varsling om feil

3.4.1 Utbetaling av tilskudd

Bakgrunn

Som det fremgår av Prop. 142 S (2021-2022), vil den strømvhengige komponenten av tilskuddet utbetales kort tid etter at tilsagn er gitt. Videre fremgår det at bedrifter må gjennomføre energiltaket de evt. har fått tilsagn om støtte til i løpet av to år, og må sende sluttrapport til Enova for å få investeringstilskuddet utbetalt.

Departementets vurderinger

Departementet foreslår at den forbruksavhengige tilskuddskomponenten skal utbetales uten ugrunnet opphold etter tilsagn.

Departementet foreslår til energitiltak utbetales etter innsendt sluttrapport basert på påløpte kostnader forutsatt minimum 50 prosent gjennomføringsgrad. Dersom sluttrapport ikke foreligger innen fristen utbetales ikke tilskudd til energitiltak. Vilåret for tilskudd etter støttrinn 2 anses da ikke som oppfylt og differansen mellom forbruksavhengig tilskudd i støttrinn 2 og 1 skal kreves tilbakebetalt.

Departementet vurderer at det er viktig at midlene kommer bedrifter til gode så raskt som mulig og det legges opp til at utbetaling under ordningen vil skje i 2022, dersom søknadsfrist settes til medio desember.

Ettersom de endelige kostnadene til gjennomføring av energitiltak vil avvike fra de budsjetterte kostnadene lagt til grunn på søknadstidspunktet vurderer departementet at tilskudd til energitiltak utbetales etter innsendt sluttrapport, når endelige kostnader foreligger. Man unngår dermed også tilbakebetaling av tilskudd i tilfeller hvor endelige kostnader er lavere enn de budsjetterte.

3.4.2 Avkorting

Bakgrunn

Som det fremgår av Prop. 142 S (2021-2022) og i tråd med Stortinget vedtak, skal energitilskuddsordningen være rammestyrte. Utmålt støtte vil dermed bli avkortet i henhold til disponibel bevilgning dersom det ved søknadsfristens utgang viser seg at omsøkt beløp overstiger disponibel ramme iht. budsjettvedtak gjort av Stortinget.

Departementets vurderinger

Departementet foreslår en modell for avkortning hvor tilskuddet til energitiltak avkortes først ned til et bestemt nivå, før hele tilskuddet avkortes ytterligere dersom det er behov for dette for at samlet tilskudd skal komme innenfor rammen bevilget av Stortinget.

Departementet vurderer at den foreslåtte løsningen representerer en balansert tilnærming som både hensyntar behovet for insentiv til å gjennomføre energitiltak og behovet for at foretak skal få tilskudd til å dekke økte strøm- og fjernvarmeutgifter. Ved å sette en nedre grense for avkortningen av tilskudd til energitiltak i første omgang skapes det en viss forutsigbarhet for foretak rundt hva en kan forvente å få i tilskudd til slike tiltak. Departementet anerkjenner at man vil kunne komme i en situasjon hvor foretak, som følge av avkortet tilskudd til energitiltak, velger ikke å gjennomføre tilstrekkelig energitiltak til å oppfylle kriteriet for tilskudd under støttrinn 2 og at dette vil medføre krav om tilbakebetaling av differansen mellom støttrinn 1 og 2.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

4.1 Konsekvenser for tilskuddsmottakere

Avhengig av antall søkere for ordningen og utviklingen i strømpriser mv. fremover, vil utbetalt tilskudd til den enkelte tilskuddsmottaker kunne gi en betydelig dekning av kostnadene til strøm og fjernvarme. Ordningen har sterke insentiver for gjennomføring av energitiltak, noe som først og fremst vil ha positive effekter for tilskuddsmottakere som gjennomfører tiltak og får energibruken sin redusert, men også for samfunnet for øvrig blant

annet ved at energi frigjøres til bruk andre steder. Samlet anser departementet at effektene vil være av en slik art at risikoen for oppsigelser, konkurser mv. hos tilskuddsmottakere reduseres i tråd med formålet for ordningen, og tilskuddet til energitiltak vil også gi økt robusthet blant foretakene mht. å håndtere svingninger i energipriser.

De øvre grensene for tilskudd til et foretak/konsern vil kunne medføre at mindre foretak kan oppleve å få uavkortede tilskudd, mens større foretak med betydelig høyere forbruk av strøm/fjernvarme vil kunne oppleve betydelige avkortinger i forhold til det tilskuddet som ellers kunne ha blitt gitt ved en høyere øvre grense. Gitt rammen for ordningen, vil det kunne medføre at tilskudd vris mot små- og mellomstore bedrifter, og føre til at ordningen blir mindre interessant for større foretak. Samtidig legger departementet til grunn at større bedrifter generelt vil ha bedre muligheter til å innhente kapital og likviditet enn mindre, og større, strømintensive bedrifter bør i større grad bør anses som profesjonelle energibrukere, og dermed forventes å ha bedre kjennskap til og grunnlag for å vurdere sikringsalternativer, enn mindre foretak.

4.2 Konsekvenser for det offentlige

Stortinget har sluttet seg til regjeringens forslag i Prop. 142 S (2021-2022) om at den samlede rammen for energitilskuddsordningen skal være på 2,8 mrd. kroner. I tråd med dette er det bevilget 1,6 mrd. kroner til tilskuddsordningen i 2022, og det er gitt en tilsagnsfullmakt på inntil 1,2 mrd. kroner. Basert på beregningene som lå til grunn for regjeringens forslag i Prop. 142 S (2021-2022) og senere fremkommet informasjon, antar departementet at rammen for ordningen vil fullt utnyttes.

Utforming og forvaltning av energitilskuddsordningen innebærer økt ressursbruk og medfølgende nedprioritering av andre oppgaver hos flere offentlige aktører, herunder Enova, Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Det er ikke utredet i detalj hvilke konsekvenser dette får, men det vil blant annet kunne innebære utsettelse av andre oppgaver. For Enova sin del, som utvikler systemene for og administrerer selve ordningen, innebærer det blant annet utsettelse av arbeid med utvikling av støtteprogrammer som skal bidra til oppfyllelse av deres formål.

5 Forslag til bestemmelser

Forskrift om midlertidig ordning for energitilskudd til næringslivet som følge av ekstraordinære strømutgifter - utkast

[Fastsettes med hjemmel i Stortingets budsjettvedtak]

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1-1 Formål

Formålet med forskriften er å etablere en midlertidig ordning for tilskudd til strømintensive foretak som i en overgangsperiode behøver hjelp til å omstille seg i lys av høye strømpriser.

§ 1-2 Virkeområde

Forskriften gjelder på norsk territorium.

§ 1-3 Tilskuddsperioder og søknadsfrister

- (1) Tilskuddsperioden etter denne forskrift er 1. oktober 2022 til 31. desember 2022.
- (2) Frist for å søke om tilskudd etter denne forskriften er 9. desember 2022.

§ 1-4 Forvaltning av ordningen

- (1) Enova SF (Enova) er tilskuddsmyndighet for ordningen.
- (2) Tilskuddsmyndigheten treffer vedtak om tilskudd etter denne forskriften. Vedtak kan treffes basert på helautomatisert saksbehandling.
- (3) [Forvaltningslovens](#) bestemmelser om behandlingsmåten i forvaltningssaker gjelder for behandling av saker etter denne forskriften. Klima- og miljødepartementet er klageinstans.

§ 1-5 Opplysningsplikt

Den som søker om tilskudd etter denne forskrift, skal gi tilskuddsmyndigheten riktige og fullstendige opplysninger. Søkeren skal opptre aktsomt og lojalt, og skal varsle tilskuddsmyndigheten om eventuelle feil.

§ 1-6 Definisjon av konsern

- (1) Et morselskap utgjør sammen med ett eller flere datterselskaper et konsern. Ved vurderingen av om det foreligger et konsern, legges situasjonen per 1. oktober 2022 til grunn.
- (2) Et foretak er et morselskap når det eier så mange aksjer eller andeler i et annet foretak at det representerer mer enn 50 prosent av stemmene i det andre foretaket. Det andre foretaket anses som datterselskap. Et foretak der et datterselskap alene eller sammen med morselskapet og/eller ett eller flere andre datterselskaper eier så mange aksjer eller andeler at de til sammen representerer mer enn 50 prosent av stemmene i foretaket, anses også som datterselskap.
- (3) Dersom en personlig eier alene eller sammen med en eller flere nærstående eier så mange aksjer eller andeler at det representerer mer enn 50 prosent av stemmene i to eller flere selskaper eller morselskap, skal disse selskapene og deres datterselskaper også anses som et konsern ved søknad om tilskudd.
- (4) Med nærstående, jf. tredje ledd, menes foretak den personlige eieren eier så mange aksjer eller andeler i at det representerer mer enn 50 prosent av stemmene, eller dette foretakets datterselskap. Med nærstående menes også den personlige eierens foreldre, søsken, barn, barnebarn, ektefelle, samboer, ektefelles foreldre og samboers foreldre.

§ 1-7 Definisjon av person med ledende rolle

Med person med ledende rolle knyttet til foretaket menes daglig leder, medlemmer av styret, innehaver av enkeltpersonforetak, deltakere i ansvarlige selskap, hovedaksjonær eller den som kontrollerer selskapet indirekte selv eller gjennom nærstående som definert i [aksjeloven § 1-5](#) første ledd, eller med annen særskilt tilknytning til virksomheten.

§ 1-8 Definisjoner av beregningsrelaterte størrelser

- (1) Med omsetning menes inntekter fra salg av varer som er levert og tjenester som er utført, og som inngår i bedriftens ordinære resultat.

- a) Omsetningen omfatter ikke skatter og avgifter (herunder merverdiavgift) som er direkte knyttet til salget av varer/tjenester.
- b) Ekstraordinære inntekter som ikke har sammenheng med den ordinære virksomheten (som salg av større eiendeler ol.) anses ikke som omsetning.
- c) Avkastning fra kapital og andre finansielle eiendeler anses ikke som omsetning. Det samme gjelder annen avkastning av fast eiendom enn inntekt ved utleie.

(2) Som kostnader til strøm eller fjernvarme regnes fakturerte utgifter til strøm eller fjernvarme for den relevante perioden, slik det fremgår av faktura fra strømleverandør og/eller nettselskap eller fjernvarmeleverandør, herunder forbruk, nettleie, avgifter og evt. påslag. Merverdiavgift som er fradragsberettiget for foretaket i merverdiavgiftsoppgjøret kan ikke inngå som kostnader til strøm eller fjernvarme.

(3) Som forbruk av strøm eller fjernvarme regnes fakturert antall kilowattimer (kWh) forbruk for den relevante perioden, slik det fremgår av faktura fra strømleverandør og/eller nettselskap eller fjernvarmeleverandør.

(4) Som støtteberettiget pris på strøm regnes gjennomsnittlig fakturert pris i kroner per kWh vektet opp mot forbruk for den relevante perioden, eksklusive nettleie, påslag, fastledd og avgifter, slik det fremgår av faktura fra strømleverandør og/eller nettselskap. Støtteberettiget pris på strøm skal beregnes som et aritmetisk gjennomsnitt av fakturerte priser gjennom perioden, ved at fakturerte priser for hver av de ulike periodene i tilskuddsperioden multipliseres med forbruket av strøm i samme periode, og summen av disse produktene divideres på samlet forbruk av strøm for hele tilskuddsperioden.

Kapittel 2 Vilkår for tilskudd

§ 2-11 Vilkår om høy strømintensitet

(1) Foretak må ha en strømintensitet på 3 prosent eller mer i første halvår 2022 for å kunne søke tilskudd fra ordningen, jf. andre ledd.

(2) Et foretaks strømintensitet for en gitt periode beregnes ved at foretakets kostnader til strøm og fjernvarme for perioden, jf. §1-8 andre ledd, divideres med foretakets omsetning for perioden, jf. §1-8 første ledd.

§ 2-2 Vilkår om støtteberettiget forbruk i område med høy strømpris

Foretakets støtteberettigede forbruk av strøm og fjernvarme må skje i et strømprisområde hvor gjennomsnittlig elspotpris per kWh for 3. kvartal 2022 er minst doblet sammenlignet med samme periode i 2021. Gjennomsnittlig elspotpris etter første punktum skal beregnes som et aritmetisk gjennomsnitt av alle timepriser i de relevante periodene.

§ 2-3 Vilkår om gjennomføring av energikartlegging

(1) Et foretak kan bare søke om tilskudd dersom det har gjennomført energikartlegging.

(2) Energitkartleggingen skal gi en oversikt over hvilke energibærere foretaket benytter, energimengden som benyttes og kostnader knyttet til energibruken fordelt på energibærere. Foretakets energibruk skal fordeles på hovedposter som for eksempel bygningsoppvarming,

belysning og prosesser. Minimum tre aktuelle tiltak for å redusere energibruken skal identifiseres og settes opp i en prioritert rekkefølge.

(3) Tilskuddsmyndigheten kan fastsette nærmere krav til gjennomføring og dokumentasjon av energikartlegging etter første og andre ledd.

§ 2-4 Vilkår om lovlig aktivitet

Foretaket må utøve lovlig aktivitet for å motta tilskudd under ordningen. Med lovlig aktivitet i første punktum menes at foretaket må ha de tillatelser, godkjenninger eller bevillinger som kreves for driften.

§ 2-5 2 Vilkår om registrering

(1) For ulike kategorier virksomheter kreves følgende registrering for å kunne søke om tilskudd:

- a. Foretak med registreringsplikt etter [foretaksregisterloven § 2-1](#), må være registrert i Foretaksregisteret.
- b. Enkeltpersonforetak som ikke har registreringsplikt i Foretaksregisteret, må være registrert i Enhetsregisteret.
- c. Stiftelser som ikke har registreringsplikt i Foretaksregisteret, må være registrert i Merverdiavgiftsregisteret eller Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (Aa-registeret).

(2) Foretaket må være registrert i tråd med første ledd senest 31. desember 2021.

§ 2-6 3 Vilkår om skatteplikt

(1) Foretaket må være skattepliktig til Norge, jf. [skatteloven § 2-2](#) første ledd, eller deltakerne i foretaket må være skattepliktig til Norge for selskapets inntekter, jf. [skatteloven § 2-2](#) tredje ledd. Ordningen omfatter også tilfeller der foretaket eller foretakets eier skattlegges i Norge for virksomhet her etter [skatteloven § 2-3](#) første ledd bokstav b.

(2) Institusjon eller organisasjon som er unntatt fra skatteplikt etter [skatteloven § 2-32](#), omfattes likevel av ordningen hvis hoveddelen av virksomheten er skattepliktig, eller dersom organisasjonen har en omsetning på minst 50 000 kroner årlig.

(3) Foretak som er unntatt fra skatteplikt etter skatteloven § 2-30, er ikke omfattet av ordningen.

§ 2-7 Vilkår om utbyttebegrensning

(1) Et foretak kan ikke foreta disposisjoner som nevnt i annet ledd før det har tilbakebetalt tilskudd det har mottatt i medhold av denne forskriften. Dette gjelder for vedtak eller utbetalinger fra forskriften trer i kraft t.o.m. 31. desember 2023. Gjennomføring av tilbakebetaling er regulert i § 5-3.

(2) Følgende disposisjoner omfattes:

- a. vedtak om eller utbetaling av utbytte, eller vedtak eller gjennomføring av andre disposisjoner som skal ligge innenfor rammen av de midler selskapet kan benytte til utdeling av utbytte etter aksjeloven eller allmennaksjeloven § 8-1,
- b. vedtak om eller gjennomføring av utdelinger etter selskapsloven § 2-26 tredje ledd,

- c. vedtak om eller gjennomføring av disposisjoner etter samvirkelova §§ 27 til 30, jf. samvirkelova § 26,
- d. gjennomføring av andre disposisjoner som etter skatteloven § 10-11 skal regnes som utbytte, og
- e. utdeling etter aksjeloven eller allmennaksjeloven § 16-9, eller utdeling etter samvirkeforetakslova § 135.

(3) For foretak i konsern som har søkt om tilskudd samlet som om konsernet var ett foretak, jf. § 3-5 gjelder tilbakebetalingsplikten for det enkelte foretak som har blitt fordelt en andel av konsernets tilskudd i henhold til den endelige oversikten etter § 3-5. Foretakets tilbakebetalingsplikt er begrenset til det fordelte beløpet. Tilbakebetalingsplikten oppstår og gjelder for det enkelte foretak, og er uavhengig av eventuell tilbakebetalingsplikt for øvrige foretak i konsernet. Det er det ansvarlige foretaket, jf. §3-5, andre ledd, som er ansvarlig for tilbakebetaling.

(4) Hvis foretaket eller dets eiere, medlemmer eller deltakere gjør disposisjoner som innebærer en omgåelse av første til tredje ledd, skal tilskuddet tilbakebetales etter reglene i § 5-3. En disposisjon eller flere sammenhengende disposisjoner innebærer en omgåelse hvis omstendighetene tilsier at hovedformålet var å unngå tilbakebetalingsplikt etter første ledd.

§ 2-8 Foretak som ikke er omfattet

Følgende foretak er ikke omfattet av den midlertidige tilskuddsordningen:

- a. Foretak som er skattepliktige etter [petroleumsskatteloven § 5](#).
- b. Kraftintensiv virksomhet, definert som foretak med et strømforbruk på over 100 GWh per år i 2021 eller forventet i 2022.
- c. Foretak som utøver aktiviteter innenfor næringshovedgruppene 35.1 *Produksjon, overføring og distribusjon av elektrisitet* og 35.3 *Damp og varmtvannsforsyning* i Norsk standard for næringsgruppering (SN2007).
- d. Boligselskaper (borettslag, boligsameier, boligaksjeselskap eller tilsvarende) som er støtteberettiget under strømstøtteordningen for husholdninger og boligselskap, jf. [strømstøtadsloven](#) og [midlertidig forskrift om strømstønad til boligselskap § 4](#).
- e. Foretak som er støtteberettiget under strømstøtteordningen for jordbruksforetak, veksthus og vanningslag, jf. [midlertidig forskrift om støtte som følge av ekstraordinære utgifter til elektrisk kraft for jordbruksforetak, veksthus og vanningslag](#) §§ 3 og 4.
- f. Foretak som er støtteberettiget under strømstøtteordningen for frivillige lag og organisasjoner, jf. [forskrift for strømstøtteordningen for frivillig sektor](#).

§ 2-9 Forholdet til internasjonale sanksjoner

Det kan ikke gis tilskudd etter denne forskriften til foretak som er underlagt eller som ikke etterlever internasjonale sanksjoner fastsatt i medhold av [sanksjonsloven](#) kan ikke søke om tilskudd etter denne forskrift, herunder personer, enheter eller organer som er underlagt sanksjoner, foretak som eies eller kontrolleres av personer, enheter eller organer som er underlagt sanksjoner, eller foretak som utøver aktivitet i brudd med eller som undergraver hensiktene med sanksjonene.

§ 2-10 Øvrige vilkår

(1) For å kunne søke om tilskudd må foretaket videre oppfylle følgende vilkår:

- a. Skatter, avgifter og forskuddstrekk forfalt før 15. november 2022 skal være betalt.
- b. Skattemelding for formues- og inntektsskatt for 2021 må være levert for foretak som er skattepliktig, jf. § 2-6. Dersom foretaket er regnskapspliktig, må også årsregnskap for 2021 være levert.
- c. Foretaket kan ikke være under konkursbehandling, jf. [konkursloven kapittel VIII](#), eller under avvikling, enten frivillig eller ved tvang. Tilsvarende gjelder for innehaver av enkeltpersonforetak og deltaker i ansvarlig selskap.
- d. Personer med ledende roller i foretaket kan ikke være ilagt konkursskarantene, jf. [konkursloven](#) kapittel XVIII.

(2) Fakturaer for forbruk av strøm eller fjernvarme som skal legges til grunn for beregning av strømintensitet jf. § 2-1, for vurderingen om vilkåret i § 2-2 er oppfylt, og i beregning av tilskudd etter § 3-1, skal være utstedt til søker, og ikke til andre foretak. Det kan ikke søkes om tilskudd basert på fakturaer som er utstedt til og viderefakturert fra andre foretak. Foretak som formelt anses som sluttbruker av strøm eller fjernvarme, men som viderefakturerer sine strømutgifter til reelle sluttbrukere av strømmen eller fjernvarmen, eksempelvis til leietakere, skal sørge for at tilskudd som er mottatt etter denne forskriften kommer de reelle sluttbrukere av strømmen eller fjernvarmen til gode.

Kapittel 3 Tilskuddets størrelse

§ 3-1 Beregning av tilskudd

(1) Foretak kan søke om og motta tilskudd under ett av to støttrinn, heretter støttrinn 1 og 2. For å kunne motta tilskudd under begge støttrinn, må foretaket ha gjennomført energikartlegging, jf. § 2-3. For å kunne søke motta tilskudd under støttrinn 2 må foretaket gjennomføre minst ett energiltak, jf. § 3-2.

(2) Tilskudd under støttrinn 1 beregnes ved at foretakets forbruk av strøm og fjernvarme i antall kWh multipliseres med 0,25 og med støtteberettiget pris på strøm i kroner per kWh fratrasket 0,7 kroner.

(3) Tilskudd under støttrinn 2 beregnes som summen av

- a. foretakets forbruk av strøm og fjernvarme i antall kWh multiplisert med 0,45 og med støtteberettiget pris på strøm i kroner per kWh fratrasket 0,7 kroner, og
- b. budsjettert investeringskostnad for energiltaket/-ene som bedriften har forpliktet seg til å gjennomføre, jf. første ledd og § 3-2, multiplisert med 0,5.

(4) Tilskuddskomponentene nevnt i andre ledd og tredje ledd bokstav a omtales som forbruksavhengig tilskudd eller forbruksavhengig tilskuddskomponent.

(5) Tilskuddskomponenten nevnt i tredje ledd bokstav b omtales som innvilget investeringstilskudd ved tilsagn.

(6) Dersom det ikke foreligger strøm- eller fjernvarmefaktura for november og/eller desember 2022 på tidspunktet for søknad om tilskudd, skal det i beregningen av tilskudd som en hovedregel legges til grunn gjennomsnittlig forbruk av strøm og fjernvarme for de månedene i tilskuddsperioden som det foreligger faktura for.

- a. Foretak kan likevel velge å legge til grunn forbruk av strøm og fjernvarme for tilsvarende måneder i 2021 som det ikke foreligger faktura for i 2022 dersom foretaket vurderer at dette bedre representerer foretakets forventede forbruk i 2022.
- b. Tilskuddsmyndigheten skal i beregningen av tilskudd etter dette ledd legge til grunn aritmetisk gjennomsnitt av timeselspotpriser for det prisområdet tilskuddsmottakers støtteberettigede forbruk har skjedd i, herunder gjennomsnittlig elspotpris for november 2022 og gjennomsnittlig elspotpris for tilbakelagt periode i desember 2022.

§ 3-2 Energiltak

(1) Foretak kan søke om tilskudd til gjennomføring av forhåndsdefinerte energiltak. Forpliktelse til gjennomføring av minst ett energiltak er en forutsetning for tilskudd under støttestrinn 2, jf. § 3-1 første og tredje ledd.

(2) Det kan søkes om tilskudd for følgende forhåndsdefinerte tiltak:

- a. Energistyrings- og målingssystemer
- b. Etterisolering av yttervegger og tak
- c. Utskifting til energieffektive vinduer
- d. Behovsstyrt ventilasjon
- e. Varmegjenvinning ventilasjon
- f. Utskifting av eldre elektriske motorer, pumper, kompressorer og vifter.
- g. Trykkluftoptimalisering
- h. Energigjenvinning fra elektriske motorer og kompressorer (for eksempel trykkluft, kjøl og frys)
- i. Termisk isolering av rør, ventiler og deler i varme- og/eller kjøleanlegg samt industrielle prosesser
- j. Solfanger (på eller i tilknytning til næringsbygg)
- k. Solceller (på eller i tilknytning til næringsbygg)
- l. Væske/vann- og luft/vann-varmepumper
- m. Biokjel for fast brensel (pellets, briketter, flis, ved/treavfall)
- n. Akkumulator- eller buffertank i eksisterende varme/energisentraler
- o. LED-lys og lysstyring

(3) Det settes krav til minimumsnivå for tiltakene nevnt i andre ledd. Hvor [byggteknisk forskrift \(TEK17\)](#) inneholder krav til tiltak og løsninger legges disse til grunn. For øvrige tiltak og løsninger ligger minimumsnivået på beste kommersielt tilgjengelig teknologi.

(4) Med investeringskostnad for energiltaket, jf. §3-1, tredje ledd bokstav b, menes investeringskostnader som er direkte knyttet til gjennomføringen av det/de aktuelle energiltaket/-ene det er søkt om tilskudd for etter denne forskrift. Merverdiavgift som er fradragsberettiget for foretaket i merverdiavgiftsoppgjøret, kan ikke inngå som investeringskostnad.

(5) Kun kostnader påløpt etter 9. desember 2022 kan anses som investeringskostnader, jf. fjerde ledd.

(6) Det gis ikke tilskudd etter støttetrinn 2 for energitiltak med budsjettert samlet investeringskostnad på mindre enn 50 000 kroner.

(7) Tilskuddsmottaker skal sende inn sluttrapport til tilskuddsmyndighet, jf. § 4-4, for gjennomførte energitiltak senest innen 24 mnd. etter tilsagnsdato. Utbetalt tilskudd baseres på påløpte kostnader, slik de fremkommer i sluttrapporten, forutsatt minimum 50 prosent gjennomføringsgrad. Det skal ikke utbetales mer tilskudd enn det er gitt tilsagn om, jf. §3-2, tredje ledd bokstav b.

(8) Gjennomføringsgraden for et tiltak eller flere tiltak beregnes ved å dividere summen av sluttrapportert investeringskostnad på summen av budsjettert investeringskostnad som lagt til grunn i søknad.

(9) Ved lavere gjennomføringsgrad enn 50 pst. er ikke vilkåret for tilskudd etter støttetrinn 2 oppfylt. I tråd med dette skal ikke tilskudd til gjennomføring av energitiltaket etter § 3-1 andre ledd bokstav b utbetales, og differansen mellom forbruksavhengig tilskudd i støttetrinn 2 og 1 skal kreves tilbakebetalt.

(10) Tilskuddsmyndigheten kan fastsette og offentliggjøre nærmere bestemmelser vedrørende gjennomføring og dokumentasjon av energitiltak etter første og andre ledd.

§ 3-3 Øvre grenser for tilskudd

(1) Maksimalt tilskudd til et enkelt foretak eller konsern gitt etter denne forskrift er 5 millioner kroner.

(2) Den forbruksavhengige tilskuddskomponenten, jf. § 3-1 fjerde ledd, kan maksimalt utgjøre 3,5 millioner kroner per foretak eller konsern.

§ 3-5 Særlige regler for konsern

(1) Et konsern skal søke om tilskudd samlet som om konsernet var ett foretak. Konsernet kan velge å søke om tilskudd for ett eller flere støtteberettigede foretak i konsernet. Vilkår etter §§ 2-1 til 2-3, 2-6, 2-8 og 2-10 må være oppfylt for hvert av foretakene i konsernet som inngår i konsernsøknaden. Vilkårene etter §§ 2-4, 2-5 og 2-9 må være oppfylt for hvert av foretakene i konsernet som inngår i konsernsøknaden og for konsernet som helhet.

(2) Konsern skal utpeke et foretak som er ansvarlig for å opplyse om konsernets eierstruktur (ansvarlig foretak). Det må utpekes en kontaktperson i det ansvarlige foretaket. Det skal være det ansvarlige foretaket som sender inn søknad etter første ledd.

(3) Ansvarlig foretak, jf. andre ledd, må utarbeide en oversikt over hvilke foretak som inngår i konsernet per første dato i tilskuddsperioden. Konsernoversikten skal også angi hvordan tilskuddet fordeles mellom foretakene som inngår i konsernsøknaden. Før utbetaling skal ansvarlig foretak dokumentere endelig fordeling av tilskuddet. Fordelingen skal dokumenteres på den måten tilskuddsmyndigheten bestemmer.

(4) Ansvarlig foretak, jf. andre ledd, må innhente skriftlig samtykke fra alle foretakene som inngår i konsernsøknaden. Samtykke kan gis av personer som er berettiget til å søke, jf. § 4-2.

Samtykket skal inkludere tilbakebetalingsplikten etter § 2-7 og § 5-3 andre ledd, samt konsernoversikten med fordeling av tilskudd innad i konsernet. Utbyttebegrensningene i § 2-7 første ledd gjelder for hvert enkelt konsernforetak som skal motta tilskudd i henhold til den oppsatte fordelingen.

(5) For beregning av forbruksavhengig tilskudd etter § 3-1 skal summen av foretakets fakturerte forbruk av strøm og fjernvarme på tvers av støtteberettigede foretak i konsernet legges til grunn. Det skal legges til grunn støtteberettiget pris på strøm som beregnet etter definisjonen i § 1-8 fjerde ledd. Prisen skal, i tråd med § 1-8 femte ledd, beregnes som et aritmetisk gjennomsnitt av fakturerte priser gjennom perioden, ved at fakturerte priser for hver av de ulike periodene i tilskuddsperioden multipliseres med forbruket av strøm i samme periode for hvert støtteberettiget foretak, og summen av disse produktene divideres på samlet forbruk av strøm for alle støtteberettigede foretak i konsernet for hele tilskuddsperioden.

(6) Vilkåret om gjennomføring av energiltak for å kunne motta støtte etter støttrinn 2 er oppfylt dersom minst ett energiltak er gjennomført i ett av foretakene som inngår i konsernsøknaden, jf. §§ 3-1 og 3-2.

(7) For konsern anvendes beløpsgrenser og avkortning etter § 3-3 på beregnet tilskuddsbeløp for konsernet som helhet.

Kapittel 4 Forvaltning, krav til søknaden og dokumentasjon

§ 4-1 Søknad om tilskudd

(1) Tilskudd etter denne forskriften gis etter søknad. Søknad om tilskudd skal leveres elektronisk i den formen tilskuddsmyndigheten bestemmer.

(2) Søker skal gi følgende opplysninger i søknaden:

- a. omsetningstall og kostnadstall for relevante perioder, jf. § 1-8 og § 2-1,
- b. om det er mottatt andre offentlige tilskudd til dekning av strømkostnader bortsett fra tilskudd etter denne forskrift, jf. § 2-8,
- c. fakturert strøm- og evt. fjernvarmeforbruk for oktober og, dersom det foreligger, november 2022 jf. § 1-8. Fakturert forbruk for desember, og evt. november dersom det ikke foreligger faktura for 2022, enten for 2019, 2020, eller 2021 i tråd med § 3-1 sjette ledd.
- d. støtteberettigede priser for strøm for oktober og november 2022 der det foreligger, jf. § 1-8,
- e. søkers bankkontonummer slik det fremgår i bankenes felles Konto- og adresseringsregister,
- f. om søker er skattepliktig til Norge, og
- g. kostnad for bekreftelse av revisor eller autorisert regnskapsfører.

(3) Søker skal erklære at vedkommende har gjort seg kjent med regelverket og at foretaket faller inn under ordningen. Søker skal bekrefte at opplysningene som er gitt er riktige, at de kan dokumenteres, og at en er kjent med plikten til å varsle tilskuddsmyndighet dersom det i

ettertid oppdages feil. Søker skal bekrefte at vedkommende er kjent med bestemmelsene om tilbakebetaling i forskriftens § 2-7.

(4) Tilskuddsmyndigheten kan fastsette nærmere krav til hvilke opplysninger som skal gis i søknaden etter andre ledd.

§ 4-2 Hvem som kan søke

Personer i virksomheten registrert med nøkkelrolle i Enhetsregisteret kan signere og sende inn søknad. Med nøkkelrolle menes en av følgende roller:

- a. norsk representant eller kontaktperson for utenlandsk enhet
- b. styrets leder
- c. komplementar
- d. innehaver
- e. deltaker med fullt ansvar
- f. deltaker med delt ansvar
- g. daglig leder eller administrerende direktør
- h. bestyrende reder.

§ 4-3 Bekreftelse fra revisor eller autorisert regnskapsfører, kostnadsdekning

(1) Revisor eller autorisert regnskapsfører skal bekrefte innhold i søknaden. Bekreftelsen skal gis elektronisk i den formen tilskuddsmyndigheten bestemmer før søknad sendes inn.

(2) Tilskuddsmyndigheten fastsetter og offentliggjør krav til kontrollhandlinger som revisor eller autorisert regnskapsfører skal utføre i forbindelse med bekreftelse av opplysningene.

(3) Kostnaden for bekreftelse etter første ledd refunderes med 80 prosent, men maksimum med 5 000 kroner, for foretak som får vedtak om tildeling av tilskudd. Dekningen opprettholdes selv om foretaket må tilbakebetale tilskuddet. Tilskuddsmyndigheten kan likevel kreve dekningen tilbakebetalt dersom tilskuddet skal tilbakebetales med hjemmel i § 5-3 første ledd.

§ 4-4 Krav til dokumentasjon av opplysninger

(1) Det skal foreligge dokumentasjon for de tallene og beregningene som ligger til grunn for søknaden, med henvisning til relevant regnskapsmateriale. Dokumentasjonen må vise hvordan omsetning er periodisert, og hvordan fakturert pris på strøm er beregnet, jf. § 1-8. Som relevant regnskapsmateriale regnes blant annet fakturajournal og kontospesifikasjon med tilhørende salgsdokumentasjon, oversikter over opptjent inntekt som ikke er fakturert, kjøpsdokumentasjon og kontrakter.

(2) Det skal foreligge dokumentasjon på gjennomføring av energikartlegging og, for bedrifter som søker om tilskudd etter støttetrinn 2, dokumentasjon på gjennomføring av energitiltak, herunder sluttrapport, jf. §§ 2-3 og 3-2.

(3) I sluttrapport etter gjennomføring av energitiltak skal energitiltaket/-ene beskrives kort, herunder blant annet mht. estimert eller målt energiresultat av tiltaket. Det skal legges ved relevant fakturadokumentasjon, samt legges ved et bilde av installasjonen som er foretatt. For tilskudd til energitiltak hvor innvilget investeringstilskudd ved tilsagn overstiger 1 million

kroner skal et prosjektrekskap inkludert rapport for avtalte kontrollhandlinger signert av revisor/autorisert regnskapsfører vedlegges. For tilskudd til energiltak hvor innvilget investeringstilskudd ved tilsagn er under 1 million kroner skal det legges ved en regnskapsoversikt som viser alle fakturerte kostnader knyttet til prosjektet, samt kopi av alle fakturaer.

(4) Dokumentasjon på gjennomføring av energikartlegging og energiltak skal leveres i elektronisk form på den måten tilskuddsmyndigheten bestemmer.

(5) For konsern skal det foreligge en oppstilling over foretakene i konsernet som nevnt i § 3-5 andre ledd.

(6) Dokumentasjon som nevnt i første til femte ledd, skal oppbevares av foretaket frem til og med 31. desember 2032.

(7) Tilskuddsmyndigheten kan fastsette nærmere krav til dokumentasjon etter første til femte ledd.

§ 4-5 Offentliggjøring av opplysninger

(1) Opplysninger om tilskudd skal gjøres tilgjengelig i søkbar form på ordningens internettside.

(2) Første ledd gjelder opplysninger om saksnummer, tilskuddsmottakers foretaksnavn og organisasjonsnummer, fylke, kommune, næringskode, tildelingsdato, støtetrinn, samlet tilskudd, forbruksavhengig tilskudd, tilskudd til gjennomføring av energiltak, samt type energiltak. Opplysning om navn og organisasjonsnummer til den som har bekreftet søknaden, jf. § 4-3, skal også offentliggjøres.

(3) For innsyn i andre opplysninger enn dem som er nevnt i første og andre ledd, gjelder bestemmelsene i [offentleglova](#).

§ 4-6 Innhenting av opplysninger fra offentlige myndigheter og private rettssubjekter

(1) Det skal ved forespørsel gis opplysninger til tilskuddsmyndigheten som er nødvendig for fastsetting av tilskudd etter denne forskriften og kontrollen av dette, samt for kontroll og fakturering av tilbakebetalingskrav, fra følgende offentlige myndigheter:

- a. folkeregistermyndigheten om opplysninger av betydning for tilskuddsmyndighetens arbeid med tilskuddsordningen
- b. deltakende myndigheter i a-krimsentrene, herunder opplysninger om tips
- c. Registerenheten i Brønnøysund
- d. tollmyndighetene, om opplysninger av betydning for tilskuddsmyndighetens arbeid med tilskuddsordningen
- e. Skatteetaten, herunder opplysninger som skattemyndighetene har eller mottar av betydning for forvaltningen av tilskuddsordningen
- f. Finanstilsynet, herunder opplysninger om autoriserte regnskapsførere og revisorer med merknader knyttet til bevillingen mv.
- g. andre offentlige myndigheter som gir tilskudd til foretak som følge av strømprissituasjonen

- h. andre offentlige myndigheter dersom opplysningene har betydning for forvaltningen av tilskuddsordningen.

(2) Det skal ved forespørsel gis opplysninger til tilskuddsmyndigheten som har betydning for forvaltningen av tilskuddsordningen fra følgende private rettssubjekter:

- a. Elhub, herunder opplysninger om strømforbruk på gruppe- og foretaksnivå
- b. banker og finansforetak, herunder opplysninger om kreditorer, transaksjoner, konti, aktører med risiko for misbruk av tilskuddsordningen og andre opplysninger av betydning for forvaltningen av tilskuddsordningen
- c. inkassovirksomheter, herunder inkassoopplysninger
- d. kredittvurderingsbyråer, herunder opplysninger om betalingsanmerkninger og inkassosaker
- e. tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste, herunder informasjon om elektronisk kommunikasjonsadresse.

(3) Opplysningene som nevnt i første og andre ledd skal leveres innen den fristen som tilskuddsmyndigheten bestemmer.

§ 4-7 Kontroll

Tilskuddsmyndigheten skal gjennomføre en stikkprøvekontroll av søknader etter at tilskudd er utbetalt. Stikkprøvekontrollen gjennomføres på den måten som tilskuddsmyndigheten bestemmer.

Kapittel 5 Betaling, innkreving og varsling om feil

§ 5-1 Utbetaling av tilskudd, avregning

(1) Forbruksavhengig tilskuddskomponent, jf. § 3-1 fjerde ledd, skal utbetales uten ugrunnet opphold etter tilsagn.

(2) Tilskudd til energiltak, jf. § 4-3, fjerde ledd bokstav b), utbetales etter innsendt sluttrapport basert på påløpte kostnader forutsatt minimum 50 prosent gjennomføringsgrad, jf. §§ 3-2 og 4-4. Dersom sluttrapport ikke foreligger innen fristen utbetales ikke tilskudd til energiltak. Vilkåret for tilskudd etter støtetrinn 2 er da ikke oppfylt og differansen mellom forbruksavhengig tilskudd i støtetrinn 2 og 1 skal kreves tilbakebetalt.

§ 5-2 Avkorting

(1) Ordningen er rammestyrte. Utmålt støtte vil dermed bli avkortet i henhold til disponibel bevilgning dersom det ved søknadsfristens utgang viser seg at omsøkt beløp overstiger disponibel ramme iht. budsjettvedtak gjort av Stortinget.

(2) Ved avkortning skal beregnet tilskudd til energiltak reduseres prosentmessig likt for alle foretak som har søkt om og innfrir vilkårene til støtte under støtetrinn 2, jf. § 3-1, slik at samlet tilskudd til alle foretak under ordningen faller innenfor ordningens ramme. Dette skal gjøres ved at følgende formel legges til grunn for beregnet tilskudd til energiltak jf. § 3-1 tredje ledd bokstav b, hvor X angir nødvendig prosentmessig reduksjon:

*Tilskudd til energiltak, jf. § 3-1 (3) b. = budsjettert investeringskostnad for energiltaket/-ene * (0,5 – X)*

(3) Dersom tilskudd til energiltak faller under 35 prosent, det vil si dersom nødvendig prosentmessig reduksjon i tilskudd til energiltak jf. andre ledd overstiger 15 prosentpoeng, skal ytterligere avkorting foretas ved at det samlede tilskuddet avkortes prosentmessig likt for alle foretak slik at samlet tilskudd til alle foretak under ordningen faller innenfor ordningens ramme. Dette skal gjøres ved at følgende formler legges til grunn for beregnet forbruksavhengig tilskudd i hhv. støttestrinn 1 og 2, jf. § 3-1 andre ledd og tredje ledd bokstav a, hvor Y angir nødvendig prosentmessig reduksjon:

- 1. Forbruksavhengig tilskudd jf. § 3-1 (2) = foretakets forbruk av strøm og fjernvarme i antall kWh * (0,25 – Y) * (støtteberettiget pris på strøm i krone per kWh – 0,7)*
- 2. Forbruksavhengig tilskudd jf. § 3-1 (3) a. = foretakets forbruk av strøm og fjernvarme i antall kWh * (0,45 – Y) * (støtteberettiget pris på strøm i krone per kWh – 0,7),
Tilskudd til energiltak, jf. § 3-1 (3) b. = budsjettert investeringskostnad for energiltaket/-ene * (0,35 – Y)*

(4) Tilskuddsmyndighet skal uten ugrunnet opphold informere departementet dersom det blir behov for avkortning.

§ 5-3 Tilbakebetaling av uriktig utbetalt tilskudd

(1) Dersom det er utbetalt tilskudd i strid med bestemmelsene i denne forskrift, skal det uriktig utbetalte beløpet tilbakebetales. I tillegg skal det betales renter fra tildelingstidspunktet og frem til tilbakebetaling skjer. Rentesatsen er den sats EFTAs overvåkingsorgan til enhver tid fastsetter for krav om tilbakeføring av ulovlig støtte.

(2) Tilbakebetaling til tilskuddsmyndigheten etter § 2-7 skal skje før foretaket vedtar eller foretar disposisjoner som nevnt i § 2-7 andre ledd. Tilskuddsmyndigheten kan sende krav om tilbakebetaling dersom det oppdages at foretaket ikke har innbetalt etter første punktum.

(3) Dersom et tilbakebetalingskrav er mindre enn 1000 kroner, kreves ikke beløpet tilbakebetalt.

§ 5-4 Forfall for krav om tilbakebetaling

Krav om tilbakebetaling av uriktig utbetalt tilskudd etter § 5-3 forfaller til betaling tre uker etter at melding om vedtak om tilbakebetaling er sendt til skyldner.

§ 5-5 Forsinkelsesrenter ved for sen betaling

(1) Det skal betales forsinkelsesrente for tilbakebetalingskrav som ikke er betalt innen forfall etter § 5-5.

(2) Rentesatsen tilsvarer den til enhver tid gjeldende rentesats fastsatt i forskrift med hjemmel i [lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.](#) ([forsinkelsesrenteloven](#)) § 3 første ledd første punktum. Rentene beregnes fra forfall etter [§ 5-3](#) og inntil betaling skjer. [Forsinkelsesrenteloven § 2](#) andre ledd gjelder tilsvarende.

§ 5-6 Plikt til å varsle om feil

Tilskuddsmottaker plikter uten opphold å varsle tilskuddsmyndigheten dersom det oppdages feil ved grunnlaget for vedtaket. Plikten til å varsle om feil gjelder også for den som har bekreftet innholdet i søknaden, jf. § 4-3.

Kapittel 6 – Ikrafttredelse

§ 6-1 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.